

Sygn. akt I Ca 62/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

SSR(del.) Mirosław Chojnacki

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2014 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa M. K.

przeciwko K. K.

o alimenty

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu

z dnia 5 grudnia 2013 r. sygn. akt III RC 166/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1 i 2 w ten tylko sposób, że obniża wysokość alimentów płatnych od 1 października 2013 roku z kwoty po 1400 złotych do kwoty po 1200 (jeden tysiąc dwieście) złotych ;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego K. K. na rzecz powódki M. K. 612 (sześćset dwanaście) złotych tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania przed Sądem drugiej instancji.

Sygn. akt I Ca 62/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 15 kwietnia 2013 roku powodowie D. K. (1), M. K. oraz małoletni D. K. (2) wystąpili do Sądu Rejonowego w Sieradzu o zasądzenie od pozwanego K. K., zasądzenie alimentów na potrzeby rodziny, kwoty po 5.000 zł miesięcznie. Żądali także zasądzenia kosztów procesu.

Postanowieniem z dnia 3 września 2013 roku Sąd zawiesił postępowanie w zakresie powództw D. K. (1) oraz małoletniego D. K. (2), z uwagi na postępowanie o rozwód toczące się przed Sądem Okręgowym w Sieradzu w sprawie z powództwa pozwanego przeciwko D. K. (1) (sygn. akt I 1 C 624/13).

Ostatecznie powódka M. K. skonkretyzowała swoje roszczenie alimentacyjne w wysokości 1.800 zł. Pozwany uznał roszczenie w zakresie kwoty 500 zł miesięcznie, w pozostałym zakresie żądał jego oddalenia.

Zaskarżonym wyrokiem częściowym z dnia 5 grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Sieradzu zasądził od pozwanego K. K. na rzecz powódki M. K. tytułem alimentów, od 15 kwietnia 2013 roku do 30 września 2013 roku po 1.000 zł miesięcznie i od 1 października 2013 roku po 1.400 zł, płatnych do rąk powódki do 5. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia płatności którejkolwiek z rat, któremu to rozstrzygnięciu nadał rygor natychmiastowej wykonalności, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił. Nadto obciążył pozwanego opłatą od pozwu oraz zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i wnioski:

Powódka M. K. bezpośrednio po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej, w której nauka kończy się egzaminem maturalnym, rozpoczęła studia stacjonarne na Uniwersytecie (...) na kierunku Finanse i Rachunkowość. Mieszka w domu studenta, ponosząc koszty tego mieszkania w wysokości 340 zł miesięcznie. Dla celów związanych ze studiami kupiła na raty przenośny komputer osobisty, tzw. laptop, za który miesięczna rata wynosi 172,41 zł. Ponadto powódka ponosi miesięczne koszty telefonu w wysokości około 100 zł. Ponosi także stałe wydatki związane z zakupem biletu komunikacji miejskiej – 40 zł oraz koszty cotygodniowej podróży do domu na weekendy – 10,40 zł w jedną stronę. Ponosi również koszty wyżywienia w wysokości około 400 zł miesięcznie, koszty zakupu ubrań i kosmetyków oraz wszelkich pomocy naukowych, a ponadto – z uwagi na wadę wzroku – również koszty wizyt lekarskich i zakupu soczewek kontaktowych – 250 zł miesięcznie.

Pozwany K. K. i jego żona D. K. (1) są, na zasadach małżeńskiej wspólności ustawowej, właścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni 20 ha, ponadto dzierżawią grunty o powierzchni 10 ha. Gospodarstwo wyspecjalizowane jest w hodowli krów mlecznych oraz jałówek i cieląt. Główne dochody w gospodarstwie pochodzą ze sprzedaży mleka, cieląt oraz niewielkiej ilości krów. Produkcja roślinna opiera się na zbożu i kukurydzy. Dochód ze sprzedaży mleka kształtuje się na poziomie 250.000-270.000 zł, zaś w gorszych miesiącach – na poziomie 18.000 zł. Dopłaty unijne wynoszą rocznie 18.000 zł. Koszty ponoszone w związku z utrzymaniem gospodarstwa to około 5.000 zł na paszę dla zwierząt, usługi weterynaryjne i usługi inseminacyjne 2.200 zł miesięcznie. Koszty paliwa wynoszą około 2.000 zł miesięcznie, opał na cały rok – około 7.000 zł, energia elektryczna 1.600 -1.800 zł co dwa miesiące, zużycie wody – 1.000 zł kwartalnie, podatek rolny 454 zł kwartalnie, nawozy i środki ochrony roślin – 54.000 zł w skali roku, naprawa i konserwacja sprzętu – 10.000 zł rocznie. Pozwany opłaca także KRUS w kwocie 1.120 zł miesięcznie. Na rozwój gospodarstwa, korzystając z pomocy unijnej, pozwany zaciągnął kredyt na ciągnik rolniczy w wysokości 100.000 zł, z czego połowę ceny pokrywa dotacja ze środków unijnych. Pozwany ponosi także koszty wypożyczenia maszyn rolniczych, których sam nie posiada.

Matka powódki D. K. (1) prowadzi niewielki sklep spożywczo – przemysłowy. Nie osiąga z tego tytułu żadnych istotnych dochodów.

Na podstawie tak ustalonego i ocenionego stanu faktycznego Sąd I instancji mając na względzie treść art. 133 § 1 k.r.o. oraz art. 135 § 1 k.r.o. stwierdził, iż powództwo tylko jest uzasadnione w części, mianowicie zasługuje na uwzględnienie w zakresie zasądzenia za okres od 15 kwietnia 2013 roku do 30 września 2013 roku po 1.000 zł miesięcznie i od 1 października 2013 roku po 1.400 zł. W pozostałym zakresie Sąd oddalił żądanie jako zbyt wygórowane.

Jak wywiódł Sąd Rejonowy, powódka od października 2013 roku studiuje (studia dzienne stacjonarne) na Uniwersytecie (...). Już same koszty w postaci żywności, mieszkania, odzieży, kosztów korekty wzroku, przekraczają 1.000 zł miesięcznie. Jako racjonalny Sąd ocenił również zakup przenośnego komputera. Sąd zwrócił też uwagę, że powódka ma prawo do korzystania z dóbr kultury takich jak teatr, kino, książki, rozrywka a także do powszechnej już obecnie telefonii komórkowej. Zdaniem Sądu, koszt zaspokajania wszystkich usprawiedliwionych potrzeb powódki – od daty rozpoczęcia studiów, kształtuje się na poziomie co najmniej 1.400 zł miesięcznie. Przed rozpoczęciem studiów

powódka nie ponosiła w szczególności wydatków związanych z mieszkaniem poza domem rodzinnym, co uzasadnia ustalenie należnych jej alimentów przed dniem 1 października 2013 roku na 1.000 zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy ocenił również, że matka powódki swój obowiązek alimentacyjny wobec niej spełnia poprzez wyposażanie jej na wyjazdy na studia, w zapas produktów żywnościowych i innych niezbędnych do samodzielnego życia, a ponadto podczas cotygodniowych przyjazdów pierze jej ubrania, przygotowuje pasteryzowaną żywność. W ocenie Sadu Rejonowego pozwany, wspólnie z żoną jest właścicielem gospodarstwa rolnego, z tym że w zasadzie on w nim pracuje i podejmuje też decyzje z nim związane. Od lutego 2012 roku związany jest z inną kobietą i przestał łączyć na utrzymanie rodziny. Oprócz żony, córki i syna, pozwany nie ma nikogo innego na utrzymaniu.

Sąd Rejonowy uznał, że przy dochodach z gospodarstwa na średnim poziomie 25.000 zł miesięcznie, nawet przy uwzględnieniu wydatków, dotychczasowe życie całej rodziny było na dostatnim poziomie, pozwalającym na czynienie oszczędności na rozwój gospodarstwa. Aktualnie, w ocenie tego Sądu, pozwany dąży do częściowego ukrywania dochodów przez dokonywanie sprzedaży produktów z gospodarstwa za pośrednictwem innej osoby i wpływanu należności na rachunek tej osoby.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Zgodnie z postanowieniami art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. nadano wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

Z rozstrzygnięciem Sądu pierwszej instancji w części zasądzającej alimenty ponad kwotę 500 zł miesięcznie, nie zgodził się pozwany zarzucając obrazę prawa materialnego tj. art. 133 § 1 i art. 135 § 1 k.r.o. oraz naruszenie prawa procesowego przez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego. Pozwany kwestionował również rozstrzygnięcie w wyroku częściowym o kosztach procesu i obciążenie go tymi kosztami.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w części ponad uznaną przez niego kwotę, zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz o uchylenie rygoru natychmiastowej wykonalności zaskarżonego wyroku ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Sieradzu do ponownego rozpoznania. Pozwany żądał również zasądzenia od powódki na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na uwzględnienie, ale jedynie w części.

Sąd I instancji naruszył prawo materialne w normie art. 135 k.r.o. i ostatecznie nieprawidłowo oceniając materiał dowodowy, a w konsekwencji możliwości majątkowe i zarobkowe rodziców uprawnionego jako zobowiązanych do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb małoletniego, w konfrontacji z zakresem tychże potrzeb nietrafnie orzekł o wysokości zobowiązania alimentacyjnego pozwanego.

Skoro Sąd Rejonowy ustalił, że wszystkie usprawiedliwione potrzeby powódki, od 1 października 2013 roku kształtują się na poziomie 1.400 zł, czego pozwany nie kwestionował – ani w toku procesu, ani w apelacji, to obowiązek alimentacyjny pozwanego jako ojca winien zostać zmniejszony stosownie do stopnia w jakim swój obowiązek alimentacyjny realizuje matka powódki. Brak jest podstaw do twierdzenia, że matka powódki nie jest w stanie w ogóle nie jest w stanie wypełniać swojego obowiązku alimentacyjnego względem córki. Przeczą bowiem temu ustalenia, że D. K. (1) pomaga córce w postaci materialnej, w tym przygotowując jej żywność, którą powódka zabiera do Ł.. Wymiar tej pomocy Sąd ocenia na 200 zł miesięcznie i o tą kwotę należało zmniejszyć obowiązek alimentacyjny pozwanego.

Mimo prawidłowych ustaleń faktycznych, okoliczność ta pominięta została przez Sąd Rejonowy co doprowadziło do zawyżenia obowiązku alimentacyjnego obciążającego pozwanego. Jako niezasadne Sąd ocenia zaś żądanie dalej idącej zmiany zaskarżonego wyroku, opartego na prawidłowych ustaleniach faktycznych, które Sąd Odwoławczy przyjmuje

jako swoje. Ustalenia te poczynione rozstały po wszechstronnym rozważeniu całokształtu materiału dowodowego, co czyni bezzasadnym zarzut pozwanego o naruszeniu przez Sąd pierwszej instancji art. 233 k.p.c.

W związku z powyższym i w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c. zaskarżony wyrok w punktach 1 i 2 należało zmienić i obniżyć kwotę alimentów płatnych od dnia 1 października 2013 roku z 1.400 złotych do 1.200 złotych miesięcznie. Alimenty w tej kwocie odpowiadają bowiem kryteriom określonym w art. 135 § 1 k.r.o.

W pozostałej części apelacja podlegała oddaleniu w oparciu o art. 385 k.p.c.

Dodatkowo podnieść należy, że błędne było stanowisko skarżącego odnośnie braku podstaw do rozstrzygnięcia w wyroku częściowym o kosztach procesu i obciążenia tymi kosztami pozwanego, w sytuacji gdy wyrok częściowy w sposób ostateczny rozstrzygał o całokształcie roszczenia procesowego jednego z powodów, których współuczestnictwo w procesie miało wyłącznie formalny charakter.

Zmiana wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o żądaniu powoda skutkowałą zmianę orzeczenia o kosztach za II instancję, o których Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., zasądzając od pozwanego na rzecz powódki kwotę 612 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania przed Sądem drugiej instancji. Łącznie koszty postępowania apelacyjnego strony poniosły bowiem w wysokości 2.940 zł, apelacja pozwanego została zaś uwzględniona